

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT

XXVII. TELEKI PÁL KÁRPÁT-MEDENCEI FÖLDRAJZ - FÖLDTAN VERSENY

DÖNTŐJÉNEK FELADATLAPJA 2018/2019. tanév

7. osztály

Közreműködő és támogató partnereink:

Alapítvány a közjóért, Ásványok Háza, Egis Gyógyszergyár Zrt., Földrajzi és Földtudományi Intézet, Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat, Magyar Földrajzi Társaság, Magyarhoni Földtani Társulat, Miskolci Egyetem, Nemzetközi Vadászati és Vadvédelmi Tanács, Rákóczi Szövetség, Richter Gedeon Nyrt., Szegedi Tudományegyetem, TermészetBÚVÁR, Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, Balatonfelvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, Bükk Nemzeti Park Igazgatóság, Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság, Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság, Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság

Kedves Versenyző!

Szeretettel köszöntünk a földrajzversenyen!

Ezen a feladatlapon oldd meg a feladatokat, a számításokat a feladatok oldalán maradó szabad területen végezheted el. Amelyik feladatnál két dolgot kell írni megfejtésként, vagy több betűt, ott csak abban az esetben jár a pont, ha minden megoldás helyes. Miután a feladatlapon megoldottad a feladatokat, külön figyelmeztetés nélkül, a megoldásokat vezesd át az értékelőlapra, amit a verseny végén be kell adnod.

100 feladatot kell megoldanod 90 perc alatt. Minden jó feladat megoldása egy pontot ér, rossz megoldás esetén nincs pontlevonás!

A megoldási útmutatókat a feladatok előtt találod!

Nagyon fontos, hogy az értékelőlapra tollal írd a megoldásaidat és már ne javíts. Törekedj az olvasható írásra!

Semmilyen segédeszközt (térképet, telefont) nem használhatsz, még számológéphez sem!

Sikeres versenyzést kívánunk:

A verseny szervezői,

a Magyar Természettudományi Társulat munkatársai

I. USA

Az Amerikai Egyesült Államok jelentősebb városait, gazdasági övezetét, természetvédelmi területeit jelöltük meg az alábbi térképvázlaton. Mindegyikről olvashatsz néhány jellemző információt, melyek alapján le kell írnod a nevét, majd meg kell határoznod a helyét úgy, hogy a térkép megfelelő betűjelét a név mellé írod. Az értékelőlapon akkor jár az egy pont a megoldásért, ha a név és a betű is helyes.

1. Értéktőzdéje a világgazdaság pénzügyi központja. _____, _____
2. Technológiai övezet, melyben a Google, Yahoo!, Facebook, Microsoft központja működik sok más informatikával kapcsolatos világcég társaságában. _____, _____
3. Jelentős pénzügyi központ és légi kikötő. A Coca-Cola közponja ebben a városban található.

4. Szubtrópusi, páradús, meleg klímájú, 2000 hektáros területen fekszik, vizes élőhelyek, ligeterdők, és füves préri is megtalálható rajta. _____
5. Az USA harmadik legnépesebb városa, mely a vasúti- és légi közlekedés fontos központja.

6. Az ország fővárosa. _____
7. A Dél-Amerikából érkező import nyersanyagok legnagyobb tengeri kikötője a város.

8. A város közvetlen szomszédságában van Cambridge, a világhírű Harvard egyetem települése.

9. Híres hídja a Golden Gate. Érdekesek a filmekből ismert meredek utcái, de gazdasági jelentőségét a közeli informatikai cégek telephelyei adják. _____
10. A város vegyipara a közelben kibányászott kőolajat és földgázt dolgozza fel.

11. Területén van a filmipar központja, Hollywood. _____
12. A Huron- és Erie-tó között elterülő város, a mára felszámolt General Motors autógyártó óriásvállalat székhelye volt. _____
13. Védett terület, a világörökség része. Gejzírjei közül leghíresebb az Öreg Húséges (Old Faithful). Állatvilága rendkívül gazdag, szabadon vándorolnak csordákban a bölények, gyakoriak a grizzly medvék, farkasok, jávorszarvasok. _____
14. A város, amely híres űrkutatási központjáról. _____
15. Az alábbi képeken látható nemzeti park a Colorado folyó mély szurdokvölgyét és környékét foglalja magába. _____

II. Kőzetlemezek

A Föld kőzetburka egymáshoz képest elmozduló kőzetlemezekből áll. Hasonlítsuk össze a különböző lemezek ütközését, távolodását. Felsoroljuk az öt típust, majd leírjuk néhány jellemzőjüket. A feladatok sorszámai után írt állításokról el kell döntened, hogy melyik kőzetlemez-mozgásra jellemző, betűjelét használd megoldásként!

- A: Egymástól távolodó kőzetlemezek
- B: Kontinentális és óceáni kőzetlemezek közeledése egymás felé
- C: Két kontinentális kőzetlemez ütközése egymással
- D: Két óceáni kőzetlemez ütközése egymással
- E: Egymás mellett elcsúszó kőzetlemezek
- F: Mindegyikre jellemző

- 16. Izland ilyen típusú kőzetlemezek határán keletkezett.
- 17. A Himalája felgyűrődésének helyszíne.
- 18. Határuknál a földrengések, vulkánkitörések gyakoribbak, mint más területeken.
- 19. Az Atlanti-óceán középvonalában figyelhető meg ez a fajta kőzetlemez-mozgás.
- 20. Ilyen a Csendes-óceáni-lemez és a Fülöp-lemez egymáshoz viszonyított mozgása.
- 21. Helyét Dél-Amerika nyugati partvonalára mentén sötétebb kék színnel jelöli a térkép.
- 22. A köztük elterülő óceán medencéje fokozatosan bezáródik, a hatalmas nyomás hatására a felgyülemlett tengeri üledék felgyűrődik.
- 23. Határukat a szárazföldön törésvonalak mutatják. Ilyen pl. a Szent András-törésvonal.
- 24. A vékonyabb lemez pereme a vastagabb alá tolódik, az alábukás helyén mélytengeri árok alakul ki.
- 25. Találkozásuk vonalában, az alábukás közelében vulkanikus szigetívek keletkeznek.

III. Magyarázatok

Földrajzi fogalmakat, folyamatokat, jelenségeket fogunk megmagyarázni, a különbségeket, hasonlóságokat meghatározni. A négy lehetséges magyarázat közül az egy helyeset kell kiválasztanod!

- 26. Mi a különbség a városiasodás és a városodás között?
 - A. Városiasodáskor a vidéki településeken is terjed a városi életmód, míg városodáskor a falusi lakosság a városokba költözik, ezáltal nő a városiakok száma.
 - B. Városiasodáskor a vidéki településeken növekszik a mezőgazdaságban dolgozók száma, míg városodáskor csökken a városi szolgáltatásokban dolgozók száma.
 - C. Városiasodáskor a vidéki városok lakossága jelentősen csökken, városodáskor a vidéki falvak népessége növekszik.
 - D. Városiasodáskor az emberek a városokba költöznek, növekszik a városiakok száma. Városodáskor a falvak lakossága feladja a mezőgazdasági munkát és a városokra jellemző ipari tevékenységekkel foglalkozik.
- 27. Mit jelent az, hogy a Földön Latin-Amerikában a legnagyobb a földkoncentráció?
 - A. Nagyon sok kis földbirtok van egy család tulajdonában, amit nagy földművelő cégek vesznek bérbe.
 - B. A földek tulajdonosai egy központi elhelyezkedésű birtokon élnek és onnan irányítják a mezőgazdasági termelést.
 - C. Nagy kiterjedésű földbirtokok vannak egy-egy vállalat tulajdonában, amelyeket kis parcellákra osztva bérbe adnak.
 - D. A falvak minden lakosa rendelkezik földtulajdonnal, melyek körkikkelyeként veszik körül a falvakat.

28. Miért szegény tápanyagban az esőerdő talaja?
- Mert a növények soha nem hullatják le a levelüket, így nincs humuszképződés.
 - Mert a dús növényzet a gyors növekedése miatt azonnal felszívja az elbomlott anyagokat, a maradék humuszt pedig a sok eső kimossa.
 - Mert nem jut fény az esőerdő talajára, így nincs, ami elindítaná a humuszképződést.
 - Mert az ősszel lehulló falevelek nem képesek lebomlani, így a talajt vastag avar-réteg borítja, mely megakadályozza a humuszképződést.
29. Mi a hasonlóság az ültetvényes- és a farmergazdálkodás között az amerikai kontinensen?
- Nagy területen természetnek egy-egy növényfajt, gépesített nagyüzemi módon.
 - Mindkettőt kisebb parcellákra osztják, amin különféle növényeket természetnek a bérlők.
 - Szarvasmarha tenyésztésére szakosodnak.
 - Évekig ugaron hagyják majd, amikor a talaj tápanyagtartalma megnő búzát vetnek bele.
30. A zúzmara és a dér is jéggé fagyott vízpára, amely a fagypont alatti tárgyakra, növényekre rakódik. Mi a különbség közöttük?

zúzmara

dér

- A dér csak a leghidegebb hónapokban képződik, míg a zúzmara már októberben ki tud alakulni, ha fagypont alá csökken a hőmérséklet.
 - A dér tartósan megmarad a fagypont alatti tárgyakon, a zúzmara könnyen elolvad.
 - A dér derült, csendes időben, napfelkelte előtt képződik, délelőtt el is olvadhat. A zúzmara nagyobb mennyiségű lehet, akkor keletkezik, ha a levegő hőmérséklete is fagypont alatt van, és nedves, esetleg ködös levegő érkezik a tájra.
 - A dér felhős nappalok végén keletkezik. A zúzmara akkor képződik, ha enyhe, száraz levegő érkezik az erősen lehűlt tájra.
31. Miért mondják Új-Zélandról, hogy északi szigete „a tűz szigete”, déli szigete „a jég szigete”?
- Mert északon a nagy szárazság miatt gyakoriak az erdőtüzek és a déli területein olyan hideg van, hogy soha nem olvad el a jég, a hó.
 - Északi szigete narancsvörös kőzetekből épül fel, mintha lángolna a felszín, déli szigete hófehér, a tiszta mészkőtől.
 - Az északi szigeten forró vérű bennszülöttek élnek, akik gyakran táncolnak, mulatoznak, a déli szigeten a hűvösebb vérmérsékletű, Angliából származó emberek laknak.
 - Mert északi szigete vulkanikus jelenségekben gazdag, és déli szigete hófödte magas csúcsaival a jég felszínalakító munkájának van kitéve.
32. Az ókori Egyiptom létrejöttét és virágzó kultúráját hogyan alapozta meg a Nílus?
- A folyó nyári áradása miatt nem kellett locsolni a földeket, így az ott termesztett növények bőséges termést adtak.
 - Minden ősszel termékeny hordalékkal árasztotta el az árterét, ami kiváló termőtalajnak bizonyult a növénytermesztés számára.
 - A Nílus nagy árvizei után, minden tavasszal lehetett nagy mennyiségű rizst vetni, ami az egyiptomiak fő tápláléka.
 - A Nílus, mivel jövevényfolyó, ezért soha nem kellett attól tartani, hogy kiárad és elönti a termőföldeket.

- 33.** Hogyan védekeznek az emberek Afrikában, a Száhel-övben az egyre gyorsabban terjedő elsivatagosodás ellen?
- A. Mesterséges tavakat létesítenek az országok, melyekből a víz elpárolgása után bőséges csapadék hullik a száraz területekre.
 - B. A kutakat betemetik, hogy ne párologjon el a víz.
 - C. Több háziállatot tartanak, és a trágyájukat elégetik.
 - D. Alacsony kőfalakkal próbálják megakadályozni az esővíz elfolyását, faültetéssel védekeznek az erózió felgyorsulása ellen.
- 34.** A Szilícium-völgy és a hasonló technológiai övezetek hogyan járulnak hozzá a tudás alapú társadalom megvalósulásához?
- A. Gyakran a legjobb egyetemek közelébe települtek és onnan a cégek a legjobb tudósokat, mérnököket, gazdasági szakembereket alkalmazták.
 - B. Területükön nagy számú szakmai alapképzést biztosító középiskolát üzemeltetnek.
 - C. A társadalom vezetőit, a politikusokat széles körű alapképzésben részesítik az itt működő cégek.
 - D. Területükön egyetemek működnek, melyek már az általános iskolások alapképzésével is foglalkoznak.

IV. Ausztrália és Brazília

Hasonlítsuk össze az országok gazdasági életét! Válaszd ki, hogy a két ország közül melyik állítás melyikre igaz, majd a feladat sorszáma mellé a helyes betűt írd!

- A. Ausztrália
- B. Brazília
- C. Mindkettőre jellemző
- D. Egyikre sem jellemző

- 35.** Ásványkincsekben rendkívül gazdag ország.
- 36.** A Föld legnagyobb kőolaj és földgáz termelői és exportálói között találjuk.
- 37.** A mezőgazdaság vezető ága az állattenyésztés, itt található a Föld legnagyobb juhállománya.
- 38.** Az egyik legnagyobb városában szinte minden jelentősebb autómárka gyártása folyik.
- 39.** A Föld egyik legnagyobb kávé, cukornád, narancs, rizs, banán, kukorica, kakaó, dohány, termesztője.
- 40.** Jelentős a bauxit, mangánérc, vasérc bányászata, mivel a 10 legtöbbet kitermelő ország között szerepel.
- 41.** Harcművészeti tánca a kapuéra.
- 42.** Gazdasága és társadalma alapján „banánköztársaságnak” számít.

Melyik ország híres szobrát, illetve épületét látod az alábbi képeken?

43.

44.

V. Más szóval

Sok földrajzi kifejezésnek van magyar és hazánkban is használt nemzetközi kifejezése. Leírjuk a magyar kifejezést, vagy rövid magyarázatot, az idegen kifejezést neked kell megoldásként leírnod. Segítségül minden betűt egy-egy rövid vonal jelöl.

45. városfejlődés _____
46. nyomornegyed _____
47. nagyváros és elővárosainak összefüggő településegüttese _____
48. óriásvállalatok, vagy kisebb vállalatok, amelyek egyeduralkodók valamilyen tekintetben

49. gyűrű alakú korallsziget _____
50. gazdálkodási forma, hatalmas területeken csak egy-két növényfélért termesztenek

51. sivatagi vízfolyások rendszerint száraz mederágya _____
52. a sarkkörü éghajlati övben élő eszkimók hivatalos elnevezése _____
53. Latin-Amerikában élő emberfajta, akinek az egyik szülője europid, a másik indián

54. földrengésérzékelő készülék _____

VI. Internetes vásárlás

Ma már szinte bármit megvásárolhatunk interneten, ki is fizethetjük, nyomon követhetjük az útját, és ha szerencsénk van, valamelyik futárszolgálat házhoz is szállítja a terméket.

Egy számítógép vásárlásának a történetét írjuk le. A szövegből azonban kimaradtak lényeges részletek, melyeket a feladatok sorszámával helyettesítettünk. Ezeket neked kell megfejtened, kiszámolnod a szöveg alatt szereplő adatok segítségével.

Aladár egy különleges számítógépet szeretett volna vásárolni. A hardvert és a winchestert az Amerikai Egyesült Államokban, Cupertino-ban gyártották és onnan is szállítják, míg a monitort és a billentyűzetet Kínából. Miután megvásárolta a termékeket, a telefonjára SMS-ben megírta a számlavezető bankja, hogy 55. Forintot utaltak az USA-ba, majd 56. Forintot Kínába. A megrendelés után 2 nappal, helyi idő szerint reggel 9 órakor felszállt az az áruszállító repülőgép, amely az USA-ból hozta az árut. Erről ugyanabban a pillanatban, 57. órakor kapott SMS-t Aladár Siófokon. Kínából, a fővárosból szállt föl az áruszállító gép a vásárolt termékkel, de a felszállás után 3 órával, délután 4 órakor érkezett meg az SMS, hogy felszállt a gép az áruval. Tehát Pekingben 58. órakor szállt föl a repülőgép a vásárolt termékekkel. A megrendelés után 1 héttel megkapta Aladár az e-mailt, hogy 59. Forintot kell fizetnie az adóhatóság részére. Megnézte a számlákat, kiszámolta az adó mértékét, ami megegyezett az e-mailben kért összeggel, így azt átutalta az adóhatóság számlájára. Az újabb SMS arról tájékoztatta Aladárt, hogy 12 000 Ft lesz a szállítási költség. Három nap múlva meg is érkezett a postásautó a küldeményekkel. Mikor összeszerelte Aladár a gépet, gyors fejszámolás után megállapította, hogy 60. Forintjába került a számítógép, ha minden kiadását figyelembe veszi.

Árak: hardver: 800 USD, winchester: 300 USD, monitor: 1000 CNY, billentyűzet: 500 CNY

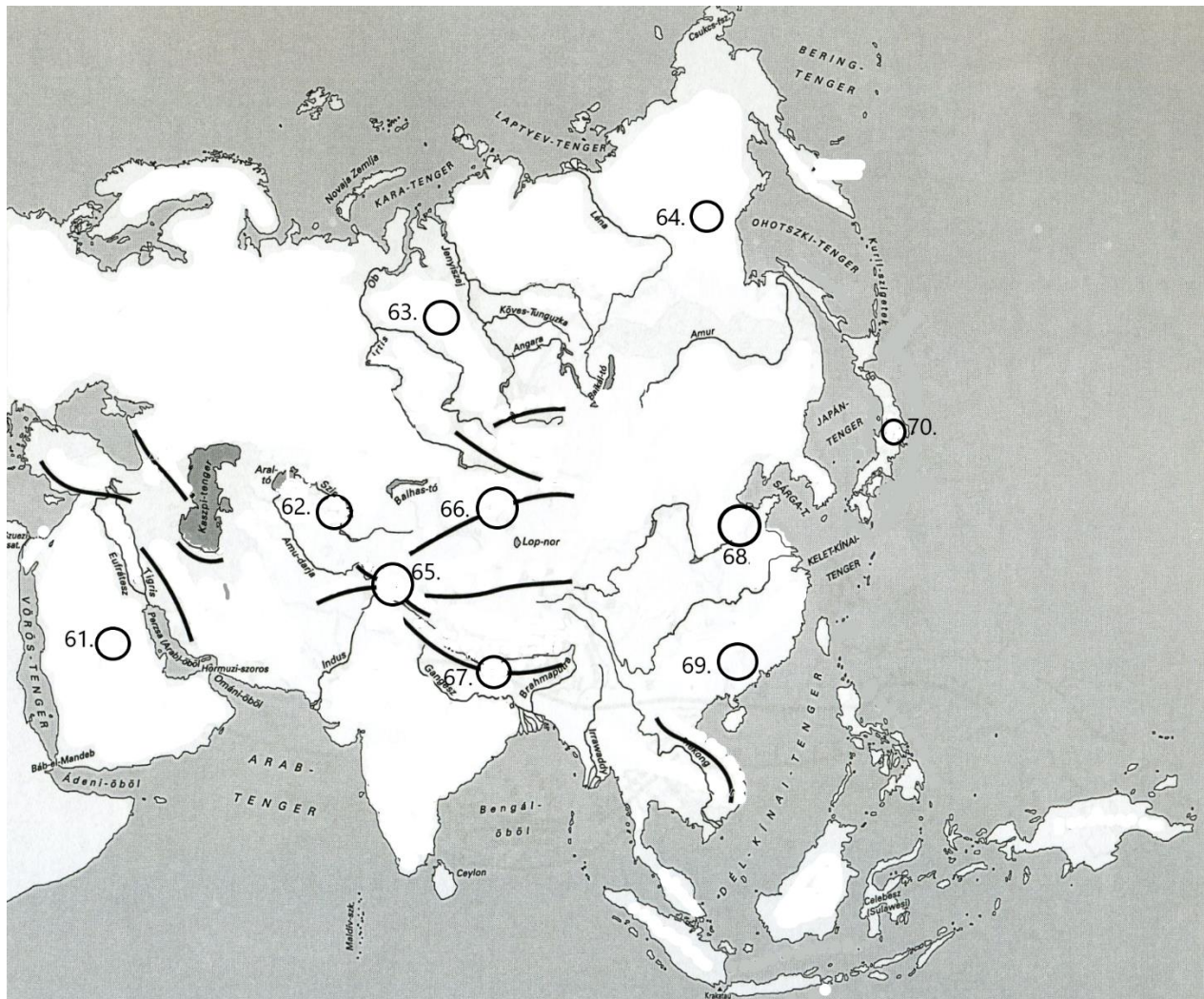
Ezek az áruk vámmentesek, de a számla szerinti értéke alapján 27% adót kell fizetni az országba érkezés után, a kézbesítést megelőzően. A szállítási költségeket kézbesítéskor kell fizetni.

Valuta árfolyamok a vásárlás napján: USD: 280 Ft, CNY (kínai jüan) 40 Ft

Időeltolódás Cupertino és Budapest között: - 9 óra, Peking és Budapest között + 7 óra.

VII. Ázsia felszíne

A következő térkép vázlaton Ázsia egyes tájait jelöltük meg a feladatok sorszámaival és egy körrel. Neked az a feladatod, hogy a térkép megfelelő helyére beírd azt a betűt, amelyik mellett az oda illő leírás szerepel.

- A. Alföld, mely híres a gyapotültetvényeiről. Két fő folyójának vízmennyiségét szinte teljes egészében a növények locsolására használják, így a tó, amit táplálnának rohamosan zsugorodik.
- B. Az óidőben keletkezett hegység, de 7000 m feletti magasságát hasonló folyamatnak köszönheti, mint az amerikai Sziklás-hegység.
- C. Alföld, melynek főfolyója a Földön a legtöbb hordalékot szállítja.
- D. Az északi félgömb ún. hidegpólusa. Előfordul, hogy hetekig -50°C alatt marad a hőmérséklet.
- E. Ósföld, mely évmilliók alatt rögökre darabolódott, majd egyenetlenül kiemelkedtek egyes darabjai, melyek hegyvidéket alkotnak.
- F. Alföld, melyen nagy kiterjedésű mocsaras területek keletkeznek, mert két nagy folyójának torkolata hosszú időre befagy minden évben és a tavaszi árvíz nem tud eljutni a tengerig, kiáradnak a folyók.
- G. A hegység a „hó otthona”.
- H. Az egymással párhuzamosan futó hegyláncok egy magas összefutó, csomópontja.
- I. A szigetíveken lejátszódó vulkanizmus látványos példája, egy „szent hegy”.
- J. Az ósföld nagy részét középidői üledékréteg borítja, mely nagy kőolajvagyonnal rendelkezik.

VIII. Teleki Pál

Az alábbiakban néhány soros leírást olvashatsz arról, hogy hogyan alakult Gróf Teleki Pál pályakezdése, mikor a geográfia és a politika között vívódott. A szövegből kimaradt 9 fontos mondatrész, amiket neked kell pótolnod úgy, hogy a szövegben szereplő feladatok sorszámai mellé beírod a helyes kifejezés, mondatrész betűjelét azok közül, amik a szöveg alatt szerepelnek. Vigyázz, több kifejezés közül lehet választani, mint ahányat fel kell használnod!

A földrajz felé kacsingató fiatalembert valószínűleg egy pillanatig sem érdekelte a jogtudomány, minden bizonnyal szülei akaratának engedve iratkozott be az egyetemre. Az 1902-es és 1903-as év végi vizsgái közül néhány nem sikerült és ekkor mondta, hogy „felesküszik geográfusnak”. Ez tulajdonképpen megtörtént azzal, hogy az 1902-1903-as tanévben Lóczy Lajos professzor mellett dolgozhatott gyakornokként az egyetemen. Tehát párhuzamosan foglalkozott és művelődött a jog és geográfia területén. Államtudományi doktori dolgozatát 1903 nyarán kezdte írni, mely alaposságával jócskán felülmúlta kortársai munkáit. A korabeli antropológiai irodalom segítségével azt próbálta bemutatni, hogy a természeti népeknél miképpen alakulnak ki „közületek”, az állam csírái. Dolgozatának címe: „**71.** _____ Államtudományi értekezés”.

A nagysomkúti járás Szatmár vármegye délkeleti szögletében terül el, a **72.** _____. Lakói magyarok és románok voltak a századfordulón, egyenlő arányban, de Pribékfalván, 36 magyar mellett 628 fő román anyanyelvű személyt tartottak számon.

A jogi egyetem elvégzése után Teleki Pál ennek a járásnak lett a szolgabírója néhány hónapra. A közigazgatásai munka azonban nem tudta lekötöni, a geográfia jobban vonzotta. 1904 júliusában és augusztusában skandináv túrán járt, eljutott egészen az **73.** _____. A politika azonban eltávolította egy időre a geográfiától. Az 1905 januári parlamenti választásokon családi ösztönzésre elindult, és megválasztották országgyűlési képviselőnek. A belpolitikai helyzet nehézségei miatt az uralkodó azonban hamarosan feloszlatta a képviselőházat, így Telekinek is megszűnt a parlamenti mandátuma. Ezt arra használta fel, hogy újra a földrajzzal foglalkozhasson. Bécsen keresztül Triesztbe, majd Párizsba utazott. Ott a Tengerészeti Térképtárban kutatót **74.** _____ után, melyeket lemásolt, vagy lefényképeztetett. Itt értesült arról, hogy otthon a **75.** _____ választmányi tagjának választotta. Az új országgyűlési választások miatt, 1906 április közepén már Nagysomkútra kellett utaznia. Ismét megválasztották országgyűlési képviselőnek, de 1910-ben már nem is jelöltette magát, mivel az apró-cseprő helyi kérdésekkel való bíbelődés hamarosan untatni kezdte. A politika helyett Európában régi térképek után kutatót és 1907 januárjában Afrikába utazott. Évekig tartó kutatómunka után 1909-ben jelent meg a Japán felfedezésének térképtörténeti feldolgozása. A mű hazai és nemzetközi visszhangja elismerő volt. Telekit beválasztották a **76.** _____ régi térképekkel foglalkozó bizottságába.

1911-ben a Magyar Földrajzi Társaság Teleki Pált **77.** _____ választotta Lóczy Lajos támogatásával. Mindez annak ellenére történt, hogy Telekinek komoly aggályai voltak afelől, hogy alkalmas-e ő erre a tisztségre. Munkájának elején lelkesen kezdeményezett, de gyakran kellett nehézségekkel is szembesülnie. Elismertségének jeléül Teleki és **78.** _____ képviselhette a magyar földrajztudományt az USA-ban, amikor az Amerikai Földrajzi Társaság meghívására 2 hónapos körutazást tehetek az Egyesült Államokban. Nem csak az utazás jelentett életre szóló élményt Telekinek, hanem az útitársak személye is. Ekkor erősödött meg benne a gazdaság és a földrajz kapcsolatának fontossága. 1913-tól „kísérleti jelleggel” **79.** _____ adott elő a kereskedelmi iskolai tanárképzőben.

1914. július 28.-án, Pribékfalván kapta meg a katonai behívóját, miszerint Szarajevóban kellett jelentkeznie katonai szolgálatra az I. Világháborúban.

(forrás: Ablonczy Balázs: A miniszterelnök élete és halála)

A. főtítkárának	H. genfi nemzetközi földrajzi kongresszus
B. Magyar Földrajzi Társaság	I. Cholnoky Jenő
C. gazdaságföldrajzot	J. Szamos és a Lapos völgye által közrefogott területen
D. Északi-sarkig	K. régi térképek
E. Az elsődleges Államkeletkezés kérdéséhez	L. Vámbéry Árminal
F. Északi-fokig	M. természetföldrajzot
G. elnökének	

IX. Természetvédelmi területek

Hasonlítsuk össze az öt természetvédelmi területet!

Az állítások mellé annak a területnek a betűjelét kell írnod, amelyekre, jellemző az állítás. Öt feladatnál egynél több betűt kell írnod. Ott mindegy a betűk sorrendje, de pont csak akkor jár, ha az összes betű helyesen szerepel! Ha több a betű a kelleténél, akkor helytelennek számít a megoldás!

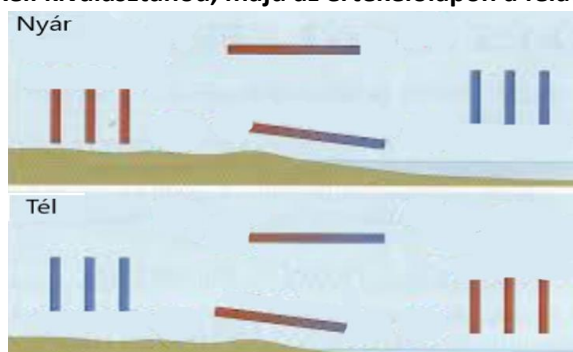
- A. Tatamá Nemzeti Természeti Park
- B. Brazos Bend Állami Park
- C. Szváziföld
- D. Rum vádi
- E. Szent Lőrinc-félsziget

80. A mérsékelt éghajlati övezetben helyezkedik el. _____
81. Gyér növényzete, vörös kőzetei miatt az utazó úgy érezheti magát, mintha a Marson járna. _____
82. Területét vulkanikus kőzetek építik fel teljes egészében, vagy csak egyes területeit. _____
83. Sziklarajzai arról tanúskodnak, hogy több ezer éve lakott terület volt már. _____
84. Tengersizint feletti magassága miatt hegyvidéki tájnak számít egész területe. _____
85. A kezdő hosszúsági körtől nyugatra helyezkedik el. _____
86. Területe négy sávra osztható, magasságra, közepes földre, alföldre, és felföldre. _____
87. Szubtrópusi meleg, páradús klímájú az egész területe. _____
88. Korábban itt éltek a nabateusok, akik évszázadokon keresztül virágzó államot hoztak létre, amelynek központja a homokkőbe vájt világhírű város, Petra volt. _____
89. Nyílt területei miatt a szabadon áramló szél a legfontosabb felszíninformáló erő. _____
90. A csapadék évi mennyisége 100 mm alatti. _____

X. Monszun

Ázsia keleti és déli területei vannak a monszunéghajlat hatása alatt. Miért alakul ki ez az éghajlat és mi jellemző rá?

Rajzold be a mérsékelt övezeti monszun éghajlaton a levegő áramlását télen és nyáron, úgy, hogy nyilakat rajzolsz az áramlás irányának megfelelően. Ezután válaszolj az ábra melletti kérdésekre, melyek a mérsékelt övezeti monszunra vonatkoznak! Az ábra alatti kérdések a forró övezeti monszunnal kapcsolatosak. A válasz (A.) és (B.) betűvel jelölve bent van a kérdésben. Neked csak a megfelelő betűt kell kiválasztanod, majd az értékelőlapon a feladat sorszáma mellé írnod.

91. Télen a (A.) szárazföld, vagy (B.) az óceán melegebb?
92. Ennek következtében (A.) a szárazföld fölött van alacsonyabb légnyomás, vagy (B.) az óceán fölött?
93. Télen a felszín közelében (A.) a szárazföld felől áramlik a levegő, vagy (B.) az óceán felől?
94. Nyáron (A.) az óceán fölött hűvösebb a levegő, vagy (B.) a szárazföld fölött?
95. (A.) A tél, vagy (B.) a nyár csapadékos a szárazföldön?
96. A forró övezeti nyári monszunt (A.) a szárazföld belseje felől fújó passzátszél okozza vagy, (B.) a tenger felől fújó passzátszél?
97. A forró övezeti monszunéghajlat legjellegzetesebben (A.) Indonéziában és a Fülöp-szigeteken működik vagy (B.) Dél-Ázsiában és az Indokínai-félszigeten?
98. A forró övezeti monszunéghajlaton a csapadék évi mennyisége (A.) meghaladhatja, vagy (B.) nem haladhatja meg az egyenlítői éghajlat csapadékának mennyiségét?
99. A Hindusztáni-alföldön hulló csapadék mennyiségét (A.) befolyásolja a Himalája helyzete, vagy (B.) nem befolyásolja?
100. A forró övezeti monszunéghajlaton (A.) egyenletes, vagy (B.) ingadozó a folyók vízjárása?